

ประกาศกระทรวงสาธารณสุข

เรื่อง การประกาศกำหนดตำราการแพทย์แผนไทยของชาติและตำรับยาแผนไทยของชาติ
(ฉบับที่ ๒)
พ.ศ. ๒๕๕๘

โดยที่เป็นการสมควรประกาศกำหนดให้ตำราการแพทย์แผนไทยและตำรับยาแผนไทย
เพื่อการคุ้มครองให้เป็นตำราการแพทย์แผนไทยของชาติและตำรับยาแผนไทยของชาติ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔ และมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริม
ภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย พ.ศ. ๒๕๔๒ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขโดยคำแนะนำของ
คณะกรรมการคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย จึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ตำราการแพทย์แผนไทย ตามบัญชีรายชื่อแนบท้ายประกาศฉบับนี้ เป็นตำรา
การแพทย์แผนไทยของชาติ

ข้อ ๒ ให้ตำรับยาแผนไทย ในตำราการแพทย์แผนไทย ตามข้อ ๑ เป็นตำรับยาแผนไทย
ของชาติ

ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

ปิยะสกล สกลสัตยาทร

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

๒.๒๙ ประเภทเอกสารโบราณของหอสมุดแห่งชาติหนังสือสมุดไทยดำ หมวดของเอกสาร
เวชศาสตร์ (ฉบับหลวง ร.๕) ชื่อเอกสาร คัมภีร์อุทรโรค เลขที่เอกสารตามหอสมุดแห่งชาติ ๑๐๕๐

๒.๓๐ ประเภทเอกสารโบราณของหอสมุดแห่งชาติหนังสือสมุดไทยดำ หมวดของเอกสาร
เวชศาสตร์(ฉบับหลวง ร.๕) ชื่อเอกสาร คัมภีร์ขวดาร เล่ม ๑ เลขที่เอกสารตามหอสมุดแห่งชาติ ๑๐๐๒
มัดที่ ๒๖

๒.๓๑ ประเภทเอกสารโบราณของหอสมุดแห่งชาติหนังสือสมุดไทยดำ หมวดของเอกสาร
เวชศาสตร์(ฉบับหลวง ร.๕) ชื่อเอกสาร คัมภีร์สมุฏฐานวินิจฉัย เล่ม ๑ เลขที่เอกสารตามหอสมุดแห่งชาติ
๑๐๔๔ มัดที่ ๗๑

๒.๓๒ ประเภทเอกสารโบราณของหอสมุดแห่งชาติหนังสือสมุดไทยดำ หมวดของเอกสาร
เวชศาสตร์ (ฉบับหลวง ร.๕) ชื่อเอกสาร คัมภีร์สมุฏฐานวินิจฉัย เล่ม ๓จบบริบูรณ์ เลขที่เอกสารตามหอสมุด
แห่งชาติ ๑๐๔๕ มัดที่ ๓๑

๒.๓๓ ประเภทเอกสารโบราณของหอสมุดแห่งชาติหนังสือสมุดไทยดำ หมวดของเอกสาร
เวชศาสตร์ (ฉบับหลวง ร.๕) ชื่อเอกสาร พระคัมภีร์อภัยสันดา เล่ม ๑ สังเขป เลขที่เอกสารตามหอสมุดแห่งชาติ
๑๐๔๙ มัดที่ ๗๒

๓. ตำราพระโอสถครั้งรัชกาลที่ ๒

ประเภทเอกสารโบราณของหอสมุดแห่งชาติ ฉบับถ่ายสำเนาเอกสาร เลขห้อง (เก็บไว้ห้อง
หนังสือหายาก ๔๑๑) เลขทะเบียน ก.๓๖๘๖๕ สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาวชิรญาณวโรรส
สมเด็จพระมหาสมณะ โปรดให้พิมพ์ครั้งแรก ทรงช่วยหอพระสมุดวชิรญาณ แลประธานเปนของแจกในงานศพ
อำมาตย์เอก พระยาประชุมประชานารถ (วัน,อมาตยานนท์) พิมพ์ที่โรงพิมพ์โสภณพิพรรฒธนากร ถนน
ราชพิพิธ กรุงเทพฯ มี ๘๖ ตำรับ ฉบับพิมพ์ครั้งแรก พ.ศ. ๒๔๕๘

๔. ตำรายาพระองค์เจ้าสายสนิทวงศ์

ฉบับพิมพ์ ๒๔๕๙ มี ๒๐ ตำรับ

๕. ตำรายาพิเศษ ของ สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาปวเรศวริยาลงกรณ์

ประเภทเอกสาร ฉบับสำเนาเอกสารเป็นหนังสือพิมพ์แจกในการศพ อำมาตย์เอก พระศรีสัตยารักษ์
(ห้าว วีระศิริ) เนติบัณฑิต พ.ศ. ๒๔๖๑ พิมพ์ที่โรงพิมพ์โสภณพิพรรฒธนากร

๖. ตำราสรรพคุณยา ของกรมหลวงวงศาธิราชสนิท พ.ศ.๒๓๕๑-๒๔๑๓

พิมพ์ครั้งแรก พ.ศ.๒๔๖๒

๗. สมุดภาพโคลงฤๅษีคัดตน

หนังสือสมุดไทยดำ เรื่อง “สมุดรูปฤๅษีคัดตนแก้โรคต่างๆ ๘๐ รูป” เลขที่ ๕๓ หมวดตำราภาพ
มาจัดพิมพ์เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเจริญพระชนม์ ๘๐ พรรษา

๘. ตำราแผนปถิงของไทย

๘.๑ ประเภทเอกสารโบราณของหอสมุดแห่งชาติหนังสือสมุดไทย ประกอบด้วยหมวดของ
เอกสารเวชศาสตร์เลขที่และชื่อเอกสารดังนี้

(๑) ตำราเวชศาสตร์ฉบับหลวงรัชกาลที่ ๕ เลขที่ ๑๐๐๓ ชื่อ คัมภีร์ตักสิลา เล่ม ๑

(๒) ตำราเวชศาสตร์ฉบับหลวงรัชกาลที่ ๕ เลขที่ ๑๐๐๘ ชื่อ คัมภีร์แผนนวด เล่ม ๑

(๓) ตำราเวชศาสตร์ เลขที่ ๒๒๒ ชื่อ ตำรายาเกร็ด

(๔) ตำราเวชศาสตร์ เลขที่ ๑๔๗ ชื่อ ต้นแผนปถิง

(๕) ตำราเวชศาสตร์ ...

(๕) ตำราเวชศาสตร์ เลขที่ ๑๔๘ ชื่อ ตำราปล่อยปลิง

(๖) ตำราเวชศาสตร์ เลขที่ ๑๔๙ ชื่อ ตำราปล่อยปลิง

(๗) ตำราเวชศาสตร์ เลขที่ ๑๐๖๙ ชื่อ คัมภีร์แผนนวด

๘.๒ ประเภทเอกสาร ศิลาจารึกวัดราชโอรสารามราชวรวิหาร จำนวน ๒ แผ่น ว่าด้วย
แผนปลิงคว่ำ และแผนปลิงหงาย